

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Єлизавета ШКАРУПА**, 1996 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2021 році ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» за ОКР магістр, спеціальність – 012 Дошкільна освіта і здобула кваліфікацію – магістр дошкільної освіти, викладач закладів вищої освіти.

У 2023 році закінчила ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» за ОКР магістр, спеціальність «Філологія» і здобула кваліфікацію – магістр філології, філолог, викладач англійської мови та літератури.

У 2021 році була зарахована до аспірантури ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Працює на посаді асистента кафедри розвитку дитини раннього і дошкільного віку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Виконала акредитовану освітньо-наукову програму з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом № 85-ОД Вченої ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Полтавської обл.) від «20» червня 2025 року № 12, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – **Ярослави ЮРКІВ**, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри соціальної педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Рецензентів – **Марії ПОЧИНКОВОЇ**, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри початкової освіти, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Ірини ГРЕЧИШКІНОЇ, кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри розвитку дитини раннього й дошкільного віку, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Офіційних опонентів – **Ольги ЛОБОВОЇ**, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

Сабіни ІВАНЧУК, доктора педагогічних наук, доцента, завідувача кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

на засіданні «22» серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка **Єлизаветі Шкарупі** на підставі публічного захисту дисертації «Професійна підготовка майбутніх вихователів до організації гурткової роботи у закладах дошкільної освіти» за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Дисертацію виконано в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни Полтавської обл.), Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник – **Світлана БАДЕР**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри розвитку дитини раннього і дошкільного віку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису згідно вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 15 публікацій, зокрема: 3 одноосібні статті – у наукових фахових виданнях України, 1 – у зарубіжному виданні, 1 у виданні, що індексується у наукометричній базі Scopus (у співавторстві), 10 публікацій апробаційного характеру, серед них:

1. **Шкарупа Є.О.** Організація гурткової роботи в умовах ЗДО: теоретичний аспект. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2021. № 1 (339). Ч. 2. С. 234–242. DOI: 10.12958/2227-2844-2021-1(339)-2-234-242
2. **Шкарупа Є.О.** Специфіка організації гурткової роботи у закладах дошкільної освіти. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2021. № 8 (346). Ч. 1. С.39–47. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-8\(346\)-1-39-47](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-8(346)-1-39-47).
3. **Шкарупа Є.О.** Формування ключових компетентностей дитини дошкільного віку в умовах гурткової роботи. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 60. С. 200–206. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/60.41>
4. Hrechyshkina I., **Shkarupa Y.**, Varianytsia L., Bader S., Yepikhina M. Formation of Tolerance and Intercultural Competence in Future Educators in a Preschool Educational Institution. *Journal of Curriculum and Teaching*. 2024. №3. Pp. 136–135 (Scopus). DOI: <https://doi.org/10.5430/jct.v13n3p126>
5. **Shkarupa Y.** The role of the club leader in an institution of preschool education. *Slovak international scientific journal*. 2023. №73. Pp. 20–24. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8118793>

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Ольга ЛОБОВА, офіційний опонент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка:

1. На виконання першого завдання дослідження авторка достатньо повно та різнобічно аналізує проблему професійної підготовки майбутніх вихователів до організації гурткової роботи в науковій літературі. Водночас, на користь дослідженню, були б стислі авторські нотатки і власні спостереження щодо практики відповідної підготовки студентів у ЗВО..

2. На наш погляд, у загальних висновках за другим завданням доцільно було вказати принципи організації гурткової роботи в ЗДО, які визначені авторкою на с. 63-64 (індивідуалізації та диференціації; добровільності; інтеграції; активності та самостійності; позитивного емоційного фону тощо), адже саме принципи відображають провідні вимоги до організації освітнього процесу.

3. Уважаємо, що висновки за третім завданням дослідження доцільно було розпочати поданим на с.54 авторським визначенням готовності майбутніх вихователів до організації гурткової роботи в ЗДО, а вже потім презентувати комплекс критеріїв та показників для оцінювання рівнів зазначеної якості майбутніх вихователів.

4. У контексті четвертого завдання дослідження, в таблиці 1.3 «Потенціал інноваційних технологій під час фахової підготовки майбутніх вихователів до організації гурткової роботи у ЗДО» (с.9899), серед зазначених освітніх компонентів навчального плану спеціальності «Дошкільна освіта» бажано було вказати дисципліни «Теорія та методика музичного виховання» та «Теорія та методика керівництва образотворчою діяльністю», які є важливими для організації гуртків естетичного спрямування.

5. Зважаючи на формулювання мети й назви другого розділу роботи, експериментальну перевірку ефективності визначених педагогічних умов, вважаємо доцільним виділити в окреме, п'яте завдання дослідження. Завдяки цьому можна було б також досягти повної відповідності між послідовністю поставлених завдань і порядком їх розв'язання у змісті роботи:

Завдання 3. Визначити і науково обґрунтувати педагогічні умови професійної підготовки майбутніх вихователів до організації гурткової роботи у ЗДО (п. 1.3).

Завдання 4. Дослідити сучасний стан сформованості рівнів готовності майбутніх вихователів до організації гурткової роботи у ЗДО (п. 2.1).

Завдання 5. Експериментально перевірити ефективність визначених педагогічних умов (п. 2.2-2.3).

6. Загальні висновки дисертаційного дослідження доцільно нумерувати відповідно до поставлених завдань.

Сабіна ІВАНЧУК, офіційний опонент, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки, дошкільної та спеціальної освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:

1. У вступі авторкою виокремлена чітка методологічна основа дослідження та визначено цілком логічні методологічні підходи щодо розгляду проблеми, що досліджується.

Уважаємо, що у першому розділі дисертаційної роботи варто було б акцентувати більше уваги на розкритті сутності цих підходів та обґрунтувати їх вибір.

2. У дисертаційній роботі (підрозділ 1.2) Єлизавета Олександрівна доволі ґрунтовно розкриває специфіку гурткової роботи в умовах сучасних ЗДО, виокремлює її провідні форми та методи. На нашу думку, бажано було б унаочнити їх у вигляді узагальнюючої таблиці відповідно до кожного з визначених автором напрямів роботи гуртків.

3. У параграфі 1.3. авторкою визначено та обґрунтовано доволі слушні та цілком логічні педагогічні умови професійної підготовки майбутніх вихователів до організації гурткової роботи у закладах дошкільної освіти та запропоновано комплекс інноваційних педагогічних технологій щодо роботи з майбутніми фахівцями. Уважаємо, що однією з таких технологій є STEAM-технологія, яку б доцільно було запропонувати здобувачам у межах різних освітніх компонентів.

4. Дисертаційна робота тільки б виграла, якщо б її автор – Єлизавета Олександрівна – представила відповідну модель професійної підготовки майбутніх вихователів до організації гурткової роботи у закладах дошкільної освіти.

5. У загальних висновках доцільно було б подати авторське визначення готовності майбутніх вихователів до організації гурткової роботи у ЗДО.

Марія ПОЧИНКОВА, рецензент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»:

1. Після аналізу специфіки гурткової роботи в умовах ЗДО (параграф 1.2) бажано було б зробити більш ґрунтовний висновок про сутність та зміст такої роботи, оскільки в цьому також закладено аспект наукової новизни, зважаючи на те, що в науковому просторі про це ще практично ніхто не говорить.

2. Варто було б подати структуру готовності майбутніх вихователів до організації гурткової роботи в умовах ЗДО в параграфі 2.1.

3. Під час опису формувального експерименту доцільно було б пояснити як педагогічні умови та їх реалізація взаємопов'язані із запропонованими етапами.

4. Реалізовані технології, форми та методи роботи із майбутніми вихователями у процесі професійної підготовки варто систематизувати в окремий методичний посібник.

Ірина ГРЕЧИШКІНА, рецензент, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри розвитку дитини раннього і дошкільного віку, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»:

1. Назва підрозділу «Сутність і специфіка організації гурткової роботи в умовах ЗДО», на нашу думку, потребує певного уточнення. З огляду на науковий стиль викладу та загальну термінологічну усталеність у педагогічній науці, доцільніше було б вжити більш академічне формулювання – наприклад: «Особливості організації гурткової роботи в закладах дошкільної освіти» або «Організаційно-педагогічні аспекти гурткової діяльності в ЗДО». Це посприяло б точнішому розкриттю змісту підрозділу та відповідало б стилістичним вимогам дисертаційного дослідження.

2. У п. 1.2. дослідниця аналізує низку нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в закладах дошкільної освіти, зокрема щодо гурткової роботи. Водночас вважаємо доцільним доповнити теоретичний аналіз оглядом зарубіжних і вітчизняних досліджень, у яких розкривається досвід професійної підготовки вихователів до організації гурткової діяльності в системах дошкільної освіти інших країн. Такий підхід дав би змогу глибше обґрунтувати актуальність теми та порівняти моделі підготовки педагогічних кадрів.

3. У пункті 1.3 згадується у межах однієї з педагогічних умов «імплементация інноваційних педагогічних технологій» мова йдеться про сутність певних технологій, зокрема: тренінги, хакатони, проєкти, проблемні лекції. Доцільно було б вказати які саме елементи роблять їх «інноваційними» у даному дослідженні? Як вони відрізняються від традиційних підходів?

4. У тексті роботи проаналізовано значна кількість наукових понять, термінів, що розкривають зміст теми дослідження. Вважаємо, що доцільно було би їх узагальнити та систематизувати у термінологічний словник і подати його в додаток, що забезпечило б цілісність сприйняття теми організації гурткової роботи в умовах закладів дошкільної освіти.

5. Як і будь-яке наукове дослідження, представлена робота має певні об'єктивні обмеження. Було б доцільно коротко окреслити їх у завершальній частині дисертації. Зокрема, варто вказати на можливі обмеження, пов'язані з вибіркою досліджуваних, тривалістю експериментального етапу, специфікою освітнього середовища або наявністю неконтрольованих чинників, які могли вплинути на достовірність і узагальненість результатів. Такий підхід підвищив би наукову чесність та обґрунтованість зроблених висновків.

Результати відкритого голосування:

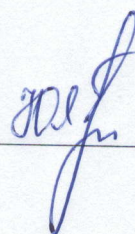
«За» 5 членів ради,

«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ІД 9911 присуджує Єлизаветі ШКАРУПІ ступінь доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Ярослава ЮРКІВ

Підпис засвідчую

 Олена КАРАМАН

